

Framställning till riksdagen 2019/20:RB5

Medgivande för Riksbanken att ingå ett avtal om lån till Internationella valutafonden (IMF)

Sammanfattning

Riksbanken föreslår i denna framställning att riksdagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) med ett belopp om 500 miljoner särskilda dragningsrätter (SDR). Detta motsvarar cirka 6,9 miljarder kronor.

Bakgrunden till förslaget är att riksbankschefen Stefan Ingves, i egenskap av svensk guvernör i IMF, har mottagit ett brev från IMF:s chef Kristalina Georgieva där hon efterfrågar lånemedel till IMF:s Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT), vars utlåning riktar sig till 70 låginkomstländer. IMF gör bedömningen att de ekonomiska effekterna av coronapandemin gör att ett kraftigt ökat behov av lån från PRGT till låginkomstländer väntas de närmaste åren. IMF efterfrågar därför ny finansiering i form av lånemedel från medlemsländerna. De nya lånen ska finansiera program som godkänns av IMF:s styrelse senast 2024 och där dragningar kan göras till och med 2029.

Enligt 7 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank får Riksbanken, efter medgivande av riksdagen, delta i en finansiering som är inom ramen för IMF:s verksamhet. Med stöd av den bestämmelsen ingick Riksbanken 2016 ett avtal om lån till PRGT på 500 miljoner SDR, vilket löper till slutet av 2024 (bet. 2015/16:FiU40).

Enligt Riksbankens bedömning är det lämpligt att banken deltar i den finansiering som IMF föreslagit och därför ingår ett avtal om lån till IMF med ett belopp om 500 miljoner SDR (cirka 6,9 miljarder kronor) för dess fond som riktar sig till låginkomstländer, PRGT. För detta behövs riksdagens medgivande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	3
Bakgrund och redogörelse för ärendet	4
Överväganden och förslag	4

Förslag till riksdagsbeslut

Riksbanken föreslår att riksdagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till Internationella valutafonden (IMF) för dess fond som riktar sig till låginkomstländer, PRGT, med ett belopp om 500 miljoner särskilda dragningsrätter (cirka 6,9 miljarder kronor).

Stockholm den [datum]

På direktionens vägnar

STEFAN INGVES

/Eva Kaaman Modig

Stefan Ingves, Cecilia Skingsley, Anna Breman, Martin Flodén, Per Jansson och Henry Ohlsson har deltagit i beslutet.

Föredragande har varit Ola Medelberg.

Bakgrund och redogörelse för ärendet

Riksbankschefen Stefan Ingves, i egenskap av svensk guvernör i IMF, har mottagit ett brev från IMF:s chef Kristalina Georgieva där hon efterfrågar låne-medel till IMF:s fond Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT). PRGT är IMF:s fond för 70 länder som klassificeras som låginkomstländer och får lån till subventionerad ränta. Finansieringen av PRGT är uppdelad i två komponenter – låne-medel och subventionsmedel. Låne-medel tillhandahålls av finansiellt starka medlemsländer som erhåller SDR-ränta för lånen. Denna är en sammanvägd marknadsränta som varierar över tid. SDR-räntan har ett golv på 0,05 procent. När IMF lånar ut dessa pengar till låginkomstländer är räntan kraftigt subventionerad (i dagsläget noll). Subventionskomponenten av PRGT-finansieringen finansierar skillnaden mellan SDR-räntan som bidragande länder erhåller och den låga ränta som låginkomstländerna betalar på sina lån. Sverige har historiskt varit en stor givare av subventionsmedel till PRGT.

Sverige, genom Riksbanken, bidrog för första gången 2016 även med låne-medel till PRGT (bet. 2015/16:FiU40). Det lånet var av samma slag som det lån som nu är aktuellt, dvs. en del av en bred resursmobilisering från IMF:s sida. I spåren av coronapandemin har låginkomstländer drabbats av kraftigt försämrade ekonomiska utsikter och svårigheter att få marknadsfinansiering. Det gör att behovet av lån från PRGT väntas öka kraftigt på kort och medellång sikt. Det utlåningsutrymme i PRGT på ca 8 mdr SDR som fanns tillgängligt i början av april väntas enligt IMF vara uttömt redan i mitten av 2020. IMF beräknar att ett tillskott på 12,5 miljarder SDR (ca 172 miljarder kronor) kan täcka behoven till och med 2024. IMF efterfrågar därför lån som täcker program som godkänns av IMF:s styrelse senast 2024 och där dragningar kan göras till och med 2029. Den maximala återbetalningstiden i PRGT är 10 år vilket innebär att medlen ska vara återbetalade senast 2039.

Kreditrisken för ett PRGT-lån bedöms som relativt låg. PRGT-lånen har en bra betalningshistorik med endast ett fåtal fall av längre dröjsmål under de dryga 25 år som PRGT funnits. IMF är även så kallad prioriterad fordringsägare, vilket innebär att återbetalningar av lån från IMF ska prioriteras framför andra långivare. Om en betalningsinställelse från ett låntagarland till IMF trots allt skulle ske så finns det ett reservkonto på IMF som syftar till att täcka eventuella kreditförluster.

Överväganden och förslag

Enligt 7 kap. 4 § fjärde stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) får Riksbanken efter medgivande av riksdagen också på annat sätt än som anges i andra och tredje styckena delta i finansiering inom ramen för IMF:s verksamhet. Medgivande behövs dock inte om finansieringen har ett

valutapolitiskt syfte eller om det finns särskilda skäl. Den av IMF föreslagna finansieringslösningen har inget valutapolitiskt syfte, men enligt Riksbankens bedömning ligger den inom ramen för IMF:s verksamhet.

Samma bedömning gjordes 2016 av riksdagen när den lämnade sitt medgivande till Riksbanken för att ge ett lån till PRGT (bet. 2015/16:FiU40).

Det som talar för ett svenskt deltagande är det stora och till stor del akuta behovet av lån från PRGT som har uppstått hos många låginkomstländer på grund av de ekonomiska effekterna av coronapandemin. Sverige och den nordisk-baltiska valkretsen har historiskt varit mycket positiva till IMF:s arbete med låginkomstländer, som kombinerar långivning med stöd och rådgivning för att stärka ekonomin i dessa länder. Sverige har tidigare bidragit till både subventionsdelen och lånedelen av PRGT. Många av de länder som precis som Sverige bidrar med lån till PRGT i nuläget har också gjort preliminära åtaganden om att bidra även denna gång. Det gör att det finns mycket goda chanser att målet (12,5 mdr SDR) för resursmobiliseringen ska uppnås. Vidare är de kvalifikationsvillkor som finns för att länder ska få tillgång till lånen, den risk-reserv som är kopplad till PRGT-utlåningen samt IMF:s status som prioriterad fordringsägare en bra säkerhet för lånen. Detta talar sammantaget för att även Sverige bör delta. Ser man till storleken på andra länders förväntade bidrag och jämför dessa med Sveriges medlemsandel i IMF (kallas ”kvot”) så ter sig ett låneavtal om 500 miljoner SDR rimligt. Det är samma storlek som det lån som Riksbanken gav till PRGT 2016 och som löper till 2024.

Riksbanken föreslår därför i denna framställning att riksdagen med stöd av 7 kap. 4 § fjärde stycket riksbankslagen medger att Riksbanken ingår ett avtal om kredit till IMF med ett belopp om 500 miljoner SDR för dess fond som riktar sig till låginkomstländer, PRGT.